

หัวข้อวิจัย : แผนการสอนสะท้อนบรรยากาศในการเรียนรู้
นายสันติสุข สู้้นกี ครูสอนภาษา ชั้นชั้น ๒

เตรียมให้เสร็จสรรพ

ลดความวุ่นวาย

บรรยากาศ...สบาย

ผ่อนคลาย...งานเดิน

แผนการสอนสะท้อนบรรยากาศในการเรียนรู้

บันทึกใคร่ครวญตนเอง : ทำอย่างไรฉันจึงจะเป็นครูที่ดีกว่านี้

จากคำถามที่ชวนให้เราใคร่ครวญตนเองนั้น การที่จะเป็นครูที่ดีได้ เราต้องมีใจรักในอาชีพคือ ความเป็นครูมาก่อนเพราะถ้าเรามีใจรักที่จะทำในสิ่งที่ชอบ ก็สามารถมีพลังกายแรงใจในความมุ่งมั่นของตนเองได้ เต็มศักยภาพพร้อมทั้งใจที่เปิดกว้างต่อปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผมจึงเริ่มคิดและไตร่ตรองตนเองในวิธีการสอนของตนเองในปีการศึกษาที่ผ่านมาว่าตนเองมักจะไม่ได้สร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากเท่าไรเพราะในการสอนแผนภาษาในแต่ละครั้งผมไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตั้งเป้าหมายประเมิน การเรียนรู้ ของตนเองจนเกิดเป็นคุณลักษณะที่ดี

ในการเรียนรู้ที่มุ่งไปสู่ความรู้ สึก นึก คิด ภายในตัวผู้เรียนได้อย่างชัดเจนจึงกลับมาย้อนคิดกันกับครูผู้วิชาของตนเองเพื่อพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการให้ผู้เรียนเกิดการ สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น มีส่วนในการ ตอบคำถาม และตั้งคำถาม ในการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง เป็นการสร้างสมรรถนะที่ดีที่เขาน่ากลับมาใช้ใหม่ในการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าเมื่อก่อนนั้นเราไม่ได้มุ่งเน้นตัวผู้เรียนมากเท่าไร แต่เรามักมุ่งเน้นตัวคุณภาพของชิ้นงานของเด็กมากกว่าจึงเป็นสาเหตุที่เราต้องมี การปรับเปลี่ยนบางสิ่งบางอย่างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด พร้อมสังเกตการเรียนรู้ในแต่ละครั้งผ่านกระบวนการของ Lesson Study ที่บันทึกการเรียนรู้ และสังเกตพฤติกรรมของเด็กๆ ในด้านต่างๆ ทั้งด้านการเรียนรู้ ความรู้ การทำงาน นำมาปรับเปลี่ยนพูดคุยกับคูวิชาเพื่อนำไปปรับแก้ไขและออกแบบกระบวนการต่างๆ ให้เหมาะสมแก่ตัวผู้เรียนในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสมผ่านการพูดคุยกับคูวิชาที่ตนเองสอนทำให้ สะดวกต่อการจัดการพฤติกรรมและให้ความช่วยเหลือเด็กๆ ในแต่ละครั้งได้ง่ายขึ้นเพราะเมื่อก่อนนั้นเราก็ไม่ค่อยได้จับบันทึกการเรียนรู้และพฤติกรรมของเด็กๆ เท่าที่ควรแต่เมื่อมีการ บันทึกอย่างถูกหลักมากขึ้นก็เป็นตัวช่วยเสริมให้เราสามารถทำงานได้ง่ายและมองเห็นเด็กๆ ทุกคนได้อย่างเด่นชัดยิ่งขึ้นด้วยกระบวนการในที่ปรับเปลี่ยนคือ

การเตรียมความพร้อมของแผนการสอน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศในห้องเรียนที่เกิด ความสุนทรีย์ที่เอื้อต่อความรู้สึก นึก คิด ของนักเรียนและครูผู้สอน รวมทั้งการประเมินการเรียนรู้ของตนเองตลอดเวลาทั้งก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ หรือที่เราคุ้นเคยคือ การทำ BAR และ AAR เพื่อเปลี่ยนแนวทางในการเรียนรู้ของวิชาแผนภาษาที่ต่างจากการเรียนการ

สอนเมื่อก่อนที่ครูผู้สอนไม่ได้ให้เด็กๆมีส่วนร่วมในการประเมินการทำงานของตนเองในแต่ละครั้งจึงมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะหาแนวทางร่วมกับศิวิษาและครูแนะแนะที่เข้ามามีส่วนช่วยเหลือในครั้งนี้โดยมีหลักการที่เปลี่ยนแปลงก็คือ แผนการสอนทั้งระบบ ประมวล แผนรายครั้ง สื่อ วัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศห้องเรียน และวิธีการสอนที่ผู้เรียนมีบทบาทในการสร้างการเรียนรู้แบบ Constructivism learning เพื่อดึงความรู้เก่ามาใช้ต่อยอดความรู้ใหม่เกิดเป็นความเปลี่ยนแปลงที่ได้นวัตกรรมสิ่งใหม่ในการเรียนรู้และเกิดเป็นคุณลักษณะที่ดีต่อการเรียนรู้

โดยมีวิธีการตั้งแต่ ชวนมองดูชิ้นงาน ชวนตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ การทำงาน และประเมินคุณภาพในการทำงานของตนเองเรียนรู้สิ่งถูกผิดและพร้อมแก้ปัญหาที่ปัญหานั้นได้ด้วยตนเองและสิ่งที่พูดไปนั้นเราได้มีการพูดคุยและปรับแก้ไขกันมาคือ การพูดคุยกับศิวิษากันก่อนหน้าถึงปัญหาที่เราต้องการแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้นและมองเห็นถึงจุดปัญหาที่สามารถปรับแก้ไขและเกิดผลประโยชน์ขึ้นเรื่อยๆเมื่อผมและศิวิษาสะท้อนคิดกันก็ชวนกันหาวิธีการในการปัญหาด้วยการขอความร่วมมือของทีมครูแนะแนวถึงวิธีการแนวทางในการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดแนวทางที่สามารถช่วยเหลือได้ตรงประเด็นตามที่ผมและศิวิษาต้องการแก้ไขปัญหานั้นพร้อมสร้างคุณลักษณะที่ดีเข้าไปสอดแทรกไปจากที่เมื่อก่อนเราไม่ได้มุ่งเน้นประเด็นความสำคัญในการสร้างจิตสำนึกที่ดีไว้แค่มองผ่านการทำงานด้วยความประณีตแค่นั้นแต่เมื่อมีการพูดคุยและปรับเปลี่ยนก็เริ่มรู้สึกและเข้าใจในการนำไปใช้ได้ดียิ่งขึ้นโดยขอสรุปสิ่งที่เราได้เปลี่ยนแปลงในการเปลี่ยนชั้นเรียนไว้เป็นขั้นตอนดังนี้

- ชั้นพร้อมเรียน สื่อวัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศของห้องเรียนและผู้เรียน
- ชั้นสร้างแรงบันดาลใจที่ก่อเกิด การเรียนรู้เก่าและใหม่พร้อมมองเห็นคุณลักษณะที่ดี
- ชั้นตั้งเป้าหมายและสร้างคุณลักษณะที่ดี
- ชั้นลงมือสร้างสรรค์ผลงานและแก้ไขปัญหา
- ขั้นตอนแลกเปลี่ยนชื่นชมแนะนำชิ้นงานระหว่างเพื่อนและครู
- ชั้นทบทวนเป้าหมายและประเมินตนเอง
- ชั้นแลกเปลี่ยนสะท้อนความรู้สึกลังเรียน
- ชั้นสรุปสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นหลังเรียน
- บันทึก Lesson Study ของตนเอง ศิวิษา

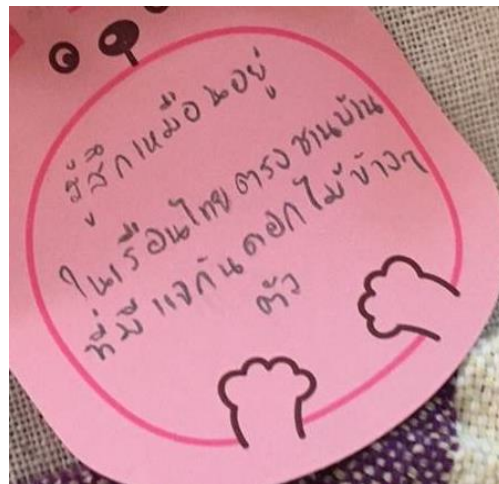
จึงเห็นได้ว่าเรามีวิธีการเพื่อปรับเปลี่ยนให้เกิดห้องเรียนที่พร้อมเรียนและไม่ก่อให้เกิดความ
วุ่นวายและผู้เรียนสามารถสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างตรงไปตรงมาเนื่องจากความ
พร้อมของห้องเรียนและบรรยากาศในการเรียนรู้โดยผมจะขอบรรยายละเอียดเป็นขั้นตอนดังที่
กล่าวไว้ด้านบนถึงกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปดังนี้

ขั้นเตรียมความพร้อมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศของห้องเรียนและผู้เรียน

ขั้นเตรียมความพร้อมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศของห้องเรียนและผู้เรียนสำหรับ
ขั้นตอนนี้เราได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางในการสอนด้วยการเตรียม วัสดุและอุปกรณ์พร้อมทั้ง
จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความพร้อมมากที่สุดเพื่อลดปัญหาความวุ่นวายในห้องเรียน
ทั้งตัวครูผู้สอนและตัวเด็กๆจากที่เมื่อก่อนครูต้องมาคอยแจกวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียนและ
จัดเตรียมความพร้อมของสื่อจึงทำให้เกิดความวุ่นวายในบ้างครั้งและระยะเวลาในการสอนการ
ทำงานของครูและเด็กก็ยิ่งลดลงไปแต่เมื่อมีการเตรียมความพร้อมครบทุกด้านก็ทำให้เรารู้สึก
ว่าเราสามารถจัดการชั้นเรียนได้ง่ายขึ้น ซึ่งก่อนที่จะทำกิจกรรมเราก็มุ่งเน้น กับการให้เด็กมี
สมาธิอยู่กับตนเองก่อนเสมอ ด้วยการสร้างกิจกรรมเล็กๆที่สามารถดึงความสนใจของเด็กให้
กลับมาอยู่ในสมาธิของตนเองได้ เพราะการทำกิจกรรมเพื่อความพร้อมนั้นเป็นการกระตุ้น
ความสนใจของเด็กๆได้ดีเลยทีเดียว ซึ่งในครั้งนี้เราได้นำเอากิจกรรมปิดตาและพาเด็กๆเข้าไป
ในห้องที่เต็มไปด้วย ดอกไม้ และกลิ่นอันอบอวนชวนเปิดสัมผัสของเด็กๆและเมื่อเด็กๆมีความ
พร้อมเราก็พาเขาเข้าสู่กิจกรรมต่อไปที่สามารถช่วยเปิดสัมผัสทางร่างกายคือ การใช้จมูกดม
กลิ่นดอกไม้ที่อยู่ในมือของตนเองและคาดเดา กลิ่นหอมของดอกไม้ชนิดนั้นเท่านี้เราก็สามารถ
ประเมินความรู้เดิมจากการคาดเดาของเด็กๆด้วยกิจกรรมเล็กๆที่ทรงพลังส่งผลงานสะท้อน

ความรู้สึกของกิจกรรมแรกลงใน Post it ที่เด็กสะท้อนหลังปิดตาและเห็นบรรยากาศก่อนเรียน
ในครั้งนี้

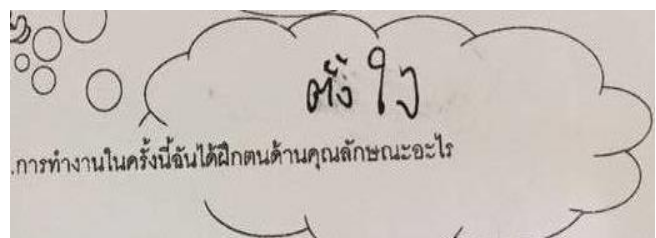
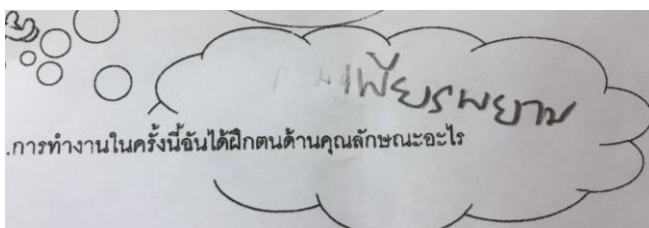
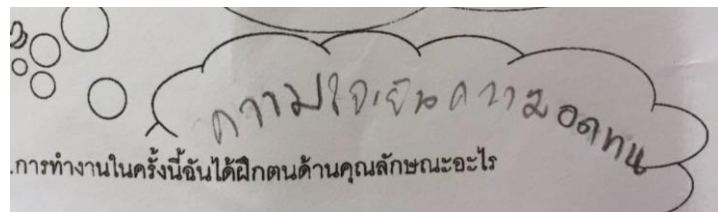
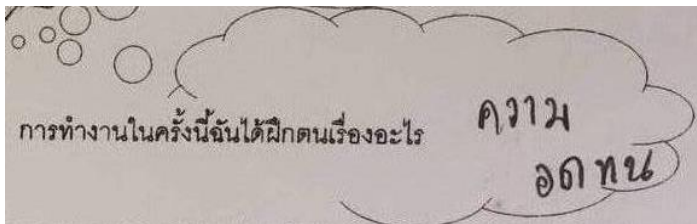
เมื่อสร้างบรรยากาศให้เด็กๆ มีความตื่นรู้และสัมผัสถึงบรรยากาศที่เขาต้องเรียนรู้ในวันนี้
เราก็ได้มีการนำพาไปสู่ขั้นต่อไปที่เราจะมุ่งเน้นเป็นสิ่งสำคัญก็คือการสร้างแรงบันดาลใจ

ชั้นสร้างแรงบันดาลใจที่ก่อเกิดการเรียนรู้เก่าและใหม่พร้อมมองเห็นคุณลักษณะที่ดี

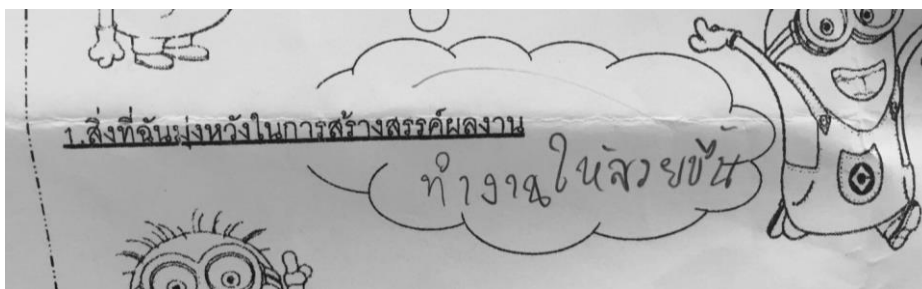
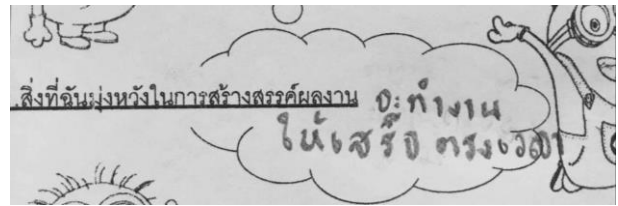
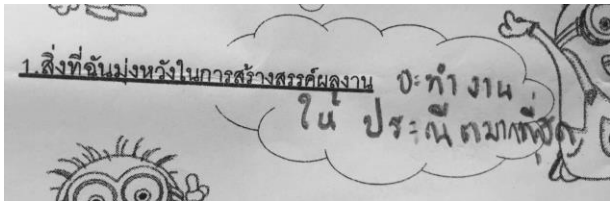
ในชั้นตอนนี้เรานำพาเด็กเข้าสู่แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานผ่านการมองจากสื่อที่ครูได้จัดเตรียมมาให้เด็กได้ดูและสะท้อนกันผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อีกทั้งทบทวนความรู้เดิมด้วยการตั้งคำถามจากครูไปสู่ประเด็นที่ต้องเรียนรู้ในวันนี้ซึ่งในแต่ละชั้นตอนเราสามารถบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเด็กได้ลงบันทึก Lesson Study ของตนเองและครูคู่วิชาที่มานบันทึกขณะเราสอนตั้งแต่แรกเริ่มจนจบซึ่งเมื่อเราได้หัวใจหลักของคำตอบในครั้งนี้เราก็ชวนเด็กมองหาคุณลักษณะที่ดีในการทำงานในแต่ละครั้งว่าเราควรสร้างคุณลักษณะที่ดีอย่างไรบ้างผ่านการมองตัวชิ้นงานที่ครูได้นำมาเป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้สังเกตและมีการ

แลกเปลี่ยนสะท้อนผ่านการชื่นชมผลงานกัน สิ่งที่แตกต่างกันจากเดิมคือเราได้เห็นถึงความกล้าตอบ กล้าสังเกตของเด็กๆมากขึ้นและเริ่มมีการแลกเปลี่ยนในห้องเรียนเพิ่มขึ้นซึ่งมันแตกต่างจากเดิมที่เมื่อก่อนเราไม่เคยได้ชวนเด็กๆมาอภิปรายงานและสร้างคุณลักษณะให้ตนเองเลยแต่ในครั้งนี้นี้เราสามารถชวนให้เด็กสร้างคุณลักษณะในมุมมองของตนเองได้สำเร็จดังภาพที่ปรากฏด้านล่างนี้

จะเห็นได้ชัดเจนถึงการสร้างคุณลักษณะจากตัวเด็กๆเองที่เขาได้มองเห็นและเรียนรู้เพื่อนำมาสร้างเป็นตัวกำหนดความมุ่งมั่นในการทำงานของตนเองและนำไปสู่การตั้งเป้าหมายในการทำงานในวันนี้ได้ดังภาพด้านล่างนี้ซึ่งถือเป็นการร้อยเรียงกระบวนการทำงานได้อย่างเป็นขั้นตอนและสามารถสะท้อนการทำงานของตนเองในแต่ละครั้งได้มากที่สุดพร้อมนำเอาไปประเมินและปรับปรุงผลในครั้งหน้าได้อีกครั้ง

ขั้นตั้งเป้าหมายในการทำงานในแต่ละครั้งผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง

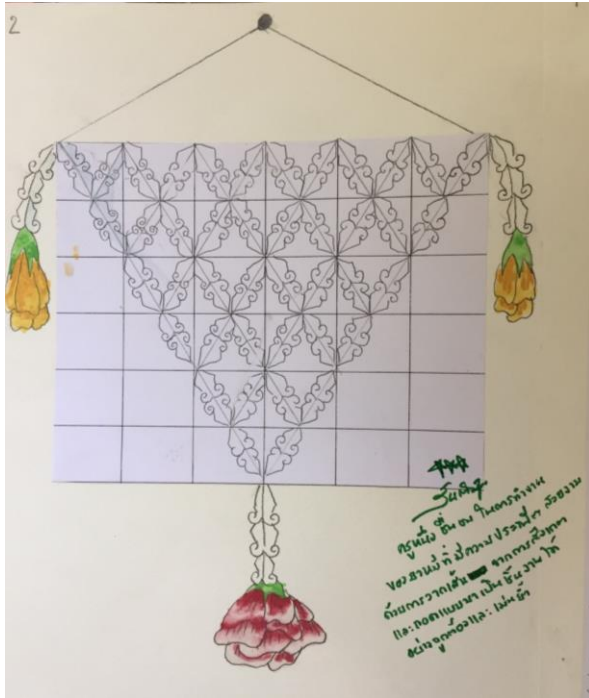
จากภาพประกอบหลักฐานในการตั้งเป้าหมายของตนเองจะเห็นได้ว่าเด็กๆเริ่มมีการตั้งเป้าหมายของตนเองเปลี่ยนแปลงไป จากที่เมื่อก่อนจะตั้งเป้าหมายด้วยการเขียนถึงด้านของพฤติกรรมมากกว่าการทำงานแต่ในครั้งนี้ เด็กเริ่มหันมาตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้นและอยู่กับการทำงาน ด้วยเป้าหมายของตนเองไว้ในใบงานของตนเอง

ขั้นลงมือสร้างสรรค์ผลงานและแก้ไขปัญหา

ในขั้นตอนลงมือสร้างสรรค์ผลงานนั้นจะเห็นได้ถึงวิธีการขั้นตอนในการทำงานของเด็กๆ ได้ชัดเจนมากที่สุด เพราะเขาจะได้เรียนรู้วิธีการของตนเองพร้อมแก้ปัญหาที่ผลงานนั้นด้วยตนเองซึ่งในขั้นตอนนี้เราสามารถบันทึกผลงานการทำงานของเด็กๆและสังเกตพฤติกรรมในการเรียนรู้ของเขาลงใน Lesson Study ที่เราบันทึกในทุกๆครั้งที่มีการสอนและคู่มือในแต่ละครั้งพร้อมนำมาพูดคุยกันในคาบ While Lesson Study กับคู่มือของตนเอง

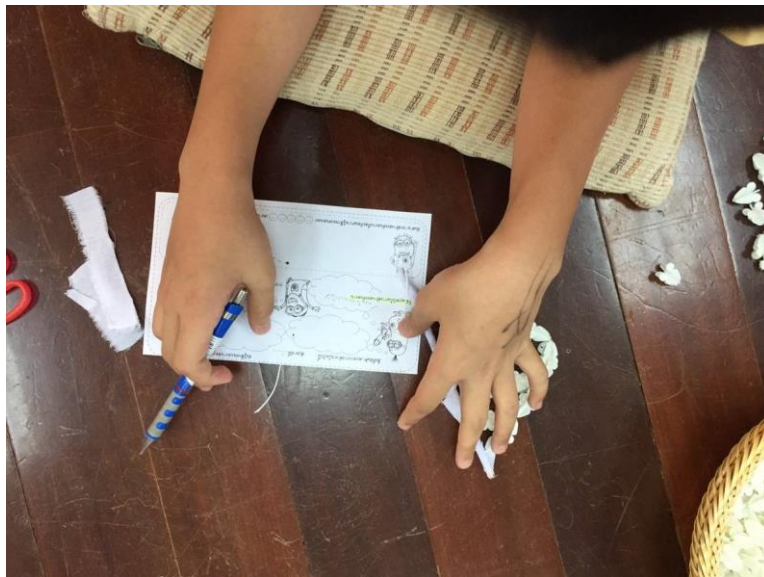

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ชิ้นงานเริ่มต้นด้วยการออกแบบ ลวดลายหน้าปกของตนเองตามความชื่นชอบซึ่งในขั้นตอนนี้เราจะได้เห็นความอิสระของเด็กๆในการลงสีและสร้างสรรค์ออกมาตามความรู้สึกได้ชัดเจนและถอดแบบร่างตาข่ายหน้าข้างของตนเองเพื่อสร้างความเข้าใจภายในตนเองและสื่อสารออกมาเป็นลายเส้นตามแบบโครงสร้างที่เขาได้สังเกตและทำความเข้าใจออกมาเป็นภาพลายเส้นตาข่ายหน้าข้างซึ่งเราสามารถบันทึกการทำงานของเขาและบันทึกผลการเรียนรู้ได้ทันที

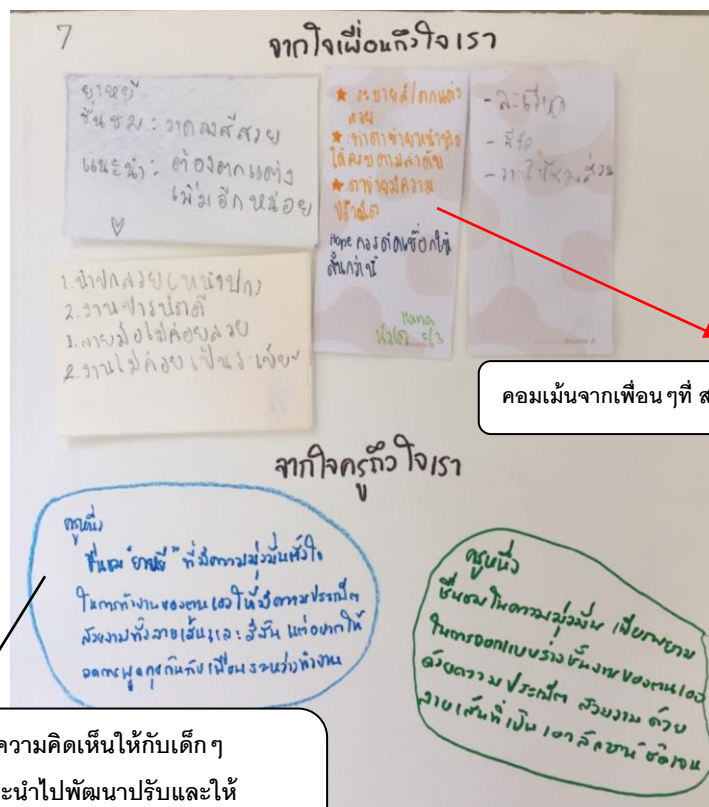
ในขั้นตอนนี้เด็กสามารถเรียนรู้การสร้างสรรค์
 ผลงานของตนเองจากการสังเกตและถอดแบบร่าง
 ลงในแผนตารางที่ครูได้เตรียมไว้ให้ก่อนหน้าจึงได้
 เห็นรูปแบบผลงานที่สามารถสะท้อนความรู้และ
 วิธีการเรียนรู้ของเด็กๆ ได้ออกมาอย่างสวยงาม อีกทั้ง
 ทั้งครูยังมีการเขียน คอมเมนต์ชื่นชม หลังสร้างสรรค์
 ผลงานเสร็จเรียบร้อยแล้วเพื่อให้กำลังใจและ
 แนะนำ เพื่อการพัฒนาที่ดีขึ้นของเด็กๆ

ขั้นตอนทบทวนเป้าหมายและประเมินตนเอง

เมื่อนักเรียนสร้างสรรค์ผลงานเรียบร้อยแล้วจะมีการทบทวนเป้าหมายถึงความสำเร็จใน
 การทำงานในวันนี้ว่าตนเองได้ประสบผลสำเร็จอย่างไรบ้างพร้อมแลกเปลี่ยนชื่นชมผลงานของ
 เพื่อนผ่านกิจกรรม 2 ดาว 1 หัวใจ คือ ชื่นชมเพื่อนในการทำงาน และแนะนำเพื่อน โดยลงเขียน
 ในใบ Post it ที่ครูได้เตรียมมาให้ไว้ ดังภาพด้านล่าง

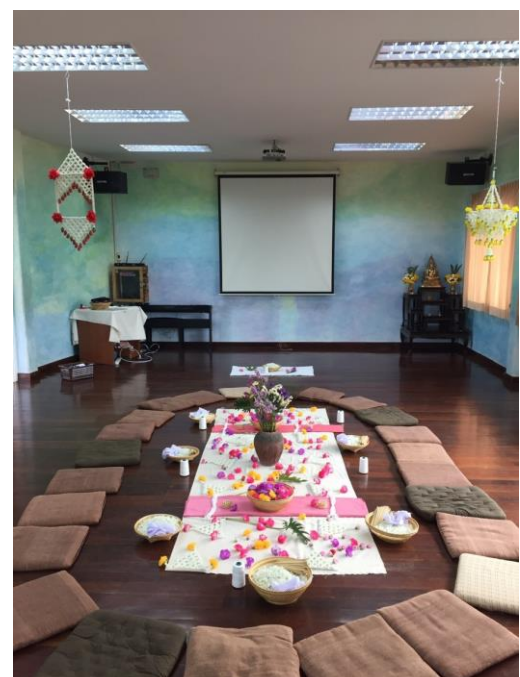
ภาพขั้นตอนแลกเปลี่ยนชื่นชมแนะนำชิ้นงานระหว่างเพื่อนและครู

คอมเม้นจากเพื่อนๆ ที่สะท้อนความคิดเห็นให้เพื่อนผ่านกิจกรรม 2 ดาว 1

คอมเม้นจากครูที่สะท้อนความคิดเห็นให้กับเด็กๆ สามารถมองเห็นตนเองและนำไปพัฒนาปรับและให้กำลังใจเด็กๆ ได้

หลังจากนักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานจบคาบ ในแต่ละครั้งเราจะมีการสะท้อนการเรียนรู้หลังเรียนกัน ด้วยวิธีการคือ การพูดแลกเปลี่ยนความรู้สึกและการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ซึ่งจะเป็นการทบทวนความรู้สึกของเด็กๆ ที่เขายังอาจจะอธิบายเพื่อคลายใจกันก่อนเรียนคาบต่อไปและสะท้อนการเรียนรู้ในวันนี้กันจนได้ สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นหลังเรียนกันแต่ทุก ๆ ครั้งที่เราเรียนจบคาบ

งานวิจัยของผมในครั้งนี้มุ่งเน้นไปถึงกระบวนการขั้นตอนของแผนการสอนที่ได้มีการปรับเปลี่ยนเรื่องลำดับขั้นตอน คุณลักษณะ การตั้งเป้าหมาย การประเมินตนเองด้วยการ BAR (Before Action Review) และ AAR (After Action Review) พร้อมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อีกทั้งการสร้างความพร้อมทั้ง บรรยากาศของห้องเรียนเพื่อ กระตุ้น ความรู้สึก นึก คิด ผ่าน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ถูกจัดเตรียมให้เกิดความพร้อมเพื่อลดปัญหาความวุ่นวายก่อนการ สอน สร้างให้เด็กๆ เกิดการซึมซับไปกับบรรยากาศที่น่าเรียนรู้พร้อมสร้างคุณลักษณะที่ดีต่อตนเองส่งผลให้ตัวครูเปลี่ยนแปลงไปในเรื่องการจัดการห้องเรียนได้ดียิ่งขึ้นพร้อมพาเด็กซึมซับ ผ่านการ Constructive Learning เกิดความเข้าใจของการเรียนรู้ด้วยตนเองและตื่นรู้อยู่เสมอ เพราะเราจัดความพร้อมเพื่อลดความ “วุ่นวายให้จบก่อนเข้าสอน” และส่งผลให้เราสามารถ เข้าใจ ช่วยเหลือ สังเกตการณ์ การเรียนรู้ของเด็กๆ ได้มากขึ้นผ่านการบันทึกลงใน Lesson study และนำผลงานการสังเกตทั้ง การเรียน การทำงาน ความรู้ มาทบทวนและพูดคุยกับครู ประจำวิชาถึงตัวเด็กๆ ผ่านการสะท้อนและประเมินการเรียนรู้จากแผนเป้าหมายและความรู้สึก ของตนเองในการเรียนรู้แต่ละครั้ง ทำให้ตัวครูเข้าใจในความรู้สึก นึกคิด ทั้ง ภายนอก และ ภายใน และสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่ตัวนักเรียนได้อย่างอิสระ ไม่จำกัดขอบเขตและสิ่งที่ได้ กลับมาคือการเปิดใจกว้างของตัวนักเรียนและครู

กระบวนการเปลี่ยนเราก็สามารถสร้างความรู้สึก นึก คิด ที่ดีได้

นายสันติสุข สู้เกียรติ
ครูแกนภาษา ช่วงชั้น ๒